

Leder

Kjære lesere! I *Nordisk poesi. Tidsskrift for lyrikkforskning* ønsker vi å gi rom for en vid og variert forskning på nordisk lyrikk, der både eldre og nyere lyrikk står i søkelyset. I inneværende nummer ivaretar Mai Elisabeth Bergs artikkel «Volunds vél» lyrikkforskningens historiske dimensjon. Berg skriver her om Volundkvadet fra Den eldre Edda, hun kombinerer en filologisk og en litterær tilnærming til diktet og nyleser det med utgangspunkt i skikkelsen Volund. I sin lesning argumenterer Berg for diktets tilhørighet blant gudediktene, og hun viser hvordan diktet kan sies å omhandle sorg, hybris og kunst. Artikkelen perspektiv på Volundkvadet står dermed i kontrast til tidligere lesninger, som i stor grad har fokusert på Kong Nidud og på diktets tematisering av sjamanisme og spirituell innvielse. Mer enn å framvise kongens overmøt når han utfordrer overnaturlige krefter og den straff som derfor tilkommer ham, viser Berg, ved å vektlegge den elegiske vendingen i diktet, hvordan det handler om grunnleggende menneskelige konflikter.

I artikkelen «Apostrofe – fra fiksjon til ritual» tar Emma Heggdal for seg kontinuitet og forandring i lyrikkteoretikeren Jonathan Cullers forståelse av apostrofisk lyrikk, fra den toneangivende artikkelen *Apostrophe* fra 1975 fram til hans omfattende undersøkelse av lyrikksjangerens særegenheter i sin nyeste bokutgivelse, *Theory of the Lyric* fra 2015. Den senere Cullers redegjørelse for det lyriske diktets triangulære tiltale ivaretar den tvetydighet og bortvendthet ved apostrofen og det lyriske diktet som Culler påpekte i sin tidlige artikkel, men supplerer dette med en redegjørelse for diktets kommunikative aspekt, dets henvendelse til leseren og evne til å innstifte seg selv som rituell i lesningens gjentakelse. Til slutt i artikkelen viser Heggdal relevansen av Cullers teoriutvikling gjennom en grundig lesning av Tor Ulvens posthumt publiserte dikt «Jeg gir deg dette». I tillegg til å gripe tak i og forklare vesentlige lyrikkteoretiske utviklingslinjer, er artikkelen dermed også en kommentar til Tor Ulvens lyrikk.

I Jonathan Cullers teoretiske undersøkelser er oppmerksomheten rettet mot lyrikk som en «underlig litterær sjanger», som Heggdal skriver. Det tredje vitenskapelige bidraget i dette nummeret av *Nordisk poesi* er på tilsvarende måte orientert mot lyrikksjangerens kompleksitet og motsetningsfullhet – slik den trer frem i Göran Sonnevis poesi. Med nedslag i fire dikt og diktsekvenser hentet fra fire ulike utgivelser, undersøker Arne Melberg i essayet «Intets ekvilibrium. Något om Sonnevis intigheter» tilstedeværelsen og betydningen av fenomenet og begrepet intethet i store deler av Sonnevis lyrikk. Gjennom tette og dialogpregede lesninger av diktpartiene underbygger Melberg sin påstand om helheten i dette lyriske forfatterskapet – at det i det minste fra slutten av femtiårene og fram til i dag kan leses som *ett* sammenhengende dikt. Melbergs årelange fortrolighet med Sonnevis

diktning trer fram i essayet, som viser oss hvordan Sonnevis diktning er et særlig åpent sted, et sted der motsetninger uopphørlig berører og går over i hverandre. Hos Sonnevi er diktet aldri ubesmittet og rent, poengterer Melberg. Men selv om diktet deltar i sivilisasjonens skyld, holder det seg hos Sonnevi likevel alltid i åpen bevegelse. Slik ivaretar, ja insisterer, Sonnevis dikt på sin egen og enkeltmenneskets «rett til sången», konkluderer Melberg.

Inneværende nummer av Nordisk poesi. Tidsskrift for lyrikkforskning rommer også aktuelle anmeldelser. Louise Mønster leser Per Thomas Andersens bok *Rimbereids lyrikk. Hendelser og poetiske øyeblikk* (2018), Michael Kallesøe Schmidt vurderer Evelina Stenbecks *Poesi som politik. Aktivistisk poetik hos Johannes Anyuru och Athena Farrokhzad* (2017) og Bibi Jonsson tar for seg Dean Krouks *Fascism and Modernist Literature in Norway* (2017). Tross forskjellene i nedslagsfelt er alle disse tre bøkene utgivelser som, i større eller mindre grad, undersøker hva lyrikk er og kan være, og ikke minst hva den kan brukes til. Anmeldelsenes interesserte og kritiske blikk på gjennomført forskning ivaretar dermed også tidsskriftets målsetning om å undersøke hvordan vi som lyrikkforskere kan og skal lese og forholde oss til lyrikkens variasjoner og muligheter.

Redaksjonen ønsker med dette velkommen til et variert og innholdsrikt nummer, og ber samtidig om bidrag som kan sikre variasjonen og bredden i kommende numre. Vi mottar gjerne artikler, anmeldelser og essays om varierte former for lyrikk fra det nordiske området, ny og gammel, i forskjellig språkdrakt – så lenge de innsendte tekstene er skrevet på svensk, dansk, norsk eller engelsk.

God lesning!

Silje Harr Svare, Daniel Möller,
Louise Mønster, Hans Kristian Rustad